

Terugblik

Vorige keer zijn we geëindigd met de conclusie dat we in de zilveren tijd leven. Dat we ons daarvan bewust moeten zijn en van daaruit een nieuwe verticaliteit in moeten zetten. De vraag is waarom en hoe dat er dan uit zou moeten zien. Jonas en Rorty laten zien dat we deze zilveren tijd moeten erkennen als basiskamp, doen we dat niet dan vallen we terug in een ijzeren tijd. Dat wil zeggen schaarste en strijd. Maar de vraag is; waar streven we naar?

Maieutiek 2020-voorjaar -9

Mensen en de wereld

Mensen hebben zich in hun verticaliteit steeds van de wereld afgekeerd, pas recent zijn we weer één met de wereld. Dat is een stap voorwaarts, maar het gevaar is dat er geen streven meer boven het feitelijke uit gedacht kan worden. (alles *is* en geen *ought*)

“Sinds we daarin leven, hebben we allemaal hetzelfde paspoort, uitgegeven door de Verenigde Staten van de Gewoonheid. Alle mensenrechten zijn gewaarborgd behalve het recht op emigratie uit de feitelijkeheid.”(453)

Maieutiek 2020-voorjaar -9

Behoeftte aan redding uit het cyclische

Husserl en Heidegger zijn bezig met de wereld , maar ook met een blik op wat niet in maar achter de feiten schuilgaat. “Door hun symptomatische overhaasting maken deze overdrijvingen van het Zelf hun belang kenbaar dat ze hebben bij redding uit de woeste stroom van de tijd. Moeten we nog benadrukken dat het verlangen naar redding per se de mogelijkheid van de redding bewijst?”(456)

Maieutiek 2020-voorjaar -9

Rilke en de huidige tijd

“Je moet je leven veranderen!” De stem die Rilke in het Louvre tot zich hoorde spreken, is inmiddels losgeraakt van haar oorsprong. Binnen een eeuw heeft ze zich genesteld in de algemene tijdgeest, sterker, ze is de diepste inhoud geworden van alle communicaties die om de aardbol zoemen.” (458)

Sloterdijk heeft het over discussies over klimaat en economie. Wij zien het nu ook m.n. in veel denken over de wereld na corona.

Maieutiek 2020-voorjaar -9

Wat speelt nu ?

Globalisering.

- Hierdoor worden de tot dusver verspreid levende fracties van de mensheid, de zogeheten culturen, gesynchroniseerd tot een instabiel en door ongelijkheden verscheurd collectief op een **hoog transactie- en collisionniveau.**
- Aan de andere kant voltrekt zich een voortschrijdende **desintegratiecatastrofe**, die zich beweegt in de richting van een weliswaar niet gefixeerd, maar evenmin eindeloos vooruit te schuiven crash-punt.
- Een blinde en grenzeloze **uitbuiting van eindige natuurlijke hulpbronnen.**

Mount improbable is nu de geïntegreerde wereld 'samenleving' De ene groep (gelukkige naturen) wordt hierdoor gevitalseerd De andere groep (minder gelukkige naturen) krijgen de indruk dat het in-de-wereld-zijn nog nooit zo vermoeiend is geweest.

Maieutiek 2020-voorjaar -9

Immuunsystemen

Immuunsysteem gaat over verwonding en het onderscheid tussen het eigene en het niet-eigene.

1. biologische immuniteit gaat over het afzonderlijke organisme,
2. sociale immuunsystemen over de transactionele, dimensies,
 - a. solidariteit met niet familie
 - b. het symbolische garandeert wereldbeeldzekerheid,

Maieutiek 2020-voorjaar -9

7

Immuunsystemen toen en nu

Gericht op het overleven van de eigen groep of op het leven in het hiernamaals van de eigen groep wanneer dat in de wereld niet mogelijk was.

Ieder immuunsysteem kende een in- en uitsluiting.

Als we nu leven als wereldbevolking die bedreigt wordt door wereldproblemen, dan is het immuunsysteem dat nodig is een wereldomvattend systeem en dat is er nog niet.

Maieutiek 2020-voorjaar -9

8

Gedachte achter de oproep van Sloterdijk is

"De enige autoriteit die tegenwoordig mag zeggen: 'Je moet je leven veranderen!' is de wereldwijde crisis waarvan sinds enige tijd iedereen merkt dat ze begonnen is haar apostelen de wereld in te sturen. Ze bezit autoriteit omdat ze zich beroept op iets onvoorstelbaars waarvan ze de voorspelling is: de wereldwijde catastrofe. Je hoeft niet religieus muzikaal te zijn om te begrijpen waarom de grote catastrofe de godin van de eeuw moest worden. Omdat ze beschikt over de aura van het ontzaglijke, krijgt ze de fundamentele kenmerken die tot dusver werden toegeschreven aan de transcendenten machten: ze blijft verhuuld maar openbaart zich al in tekens; ze is onderweg maar haar voorboden zijn al dadwerkelijk aangekomen; ze presenteert zich aan individuele intelligenties in schrille visioenen en gaat tegelijkertijd het menselijke voorstellingsvermogen te boven; ze laat afzonderlijke individuen voor zich werken en benoemt die tot profeten; in haar naam wenden haar afgevaardigden zich tot de medemens en maar ze worden door de meesten als lastpakken gewaard. Over het geheel genomen vergaat het die crisis nauwelijks anders dan die God van het monotheïsme toen hij amper drieduizend jaar geleden op de scène kwam. Diens boodschap was al te groot voor de wereld en slechts weinigen waren bereid omwille van hem een ander leven te gaan leiden. Maar in beide gevallen verhoogt de weigering van de velen de spanning die boven het menselijke collectief hangt. Sinds de wereldwijde catastrofe is begonnen zich gedeeltelijk te onthullen, is er een nieuwe gedaante van de absolute imperatief in de wereld, die zich in de vorm van een scherpe verneming tot allen en tot niemand richt: 'Verander je leven! Anders zal vroeg of laat de volledige onthulling jullie laten zien wat jullie in de tijd van de voortekenen verzuimd hebben!' (460)

Maieutiek 2020-voorjaar -9

9

Jonas

"Door zijn omvorming van de categorische imperatief tot een ecologische imperatief heeft hij aangetoond dat in onze tijd een vooruitziend filosoferen mogelijk is: 'Handel zo dat de gevolgen van je handelen samengaan met het voortbestaan van echt menselijk leven op aarde.' Hiermee krijgt de metanoëtische imperatief voor het heden, die de categorische imperatief toespitst tot een absolute, voldoende scherpe contouren. Hij stelt de harde eis aan de slag te gaan met het concreet geworden universele. Hij verlangt van ons dat we ons permanent ophouden in het overbelastingsveld van enorme onwaarschijnlijkheden. Omdat hij iedereen persoonlijk toespreekt, moet ik zijn appèl op mezelf betrekken als was ik zijn enige geadresseerde." (464/465)

Maieutiek 2020-voorjaar -9

10

Je moet je leven veranderen

Wie doorgaat op de lijn van het verschil tussen het eigene en het vreemde, produceert immuunverliezen, niet alleen voor anderen maar ook voor zichzelf." (467)

v.b. De boer die zich hier laat uitkopen en met dat geld in Roemenië een nieuwe megaboerderij op kan bouwen is een onwerkelijke vooruitgang die alleen met plaatselijke en eigen immuunsystemen rekent. Oude begrippen als vriend en vijand eigen en rest kunnen niet meer in deze imperatief.

We moeten niet teveel Romantiek van Sloterdijk verwachten;

In plaats van een romantiek van de broederschap komt een coöperatieve logica. 'Mensheid' wordt een politiek begrip. Haar leden zijn niet langer passagiers op het narrenschip van het abstracte universalisme maar medewerkers aan het door en door concrete en discrete project van een wereldwijd immuundesign. (...) Zo'n structuur noemen we beschaving. (...) Conform die regels willen leven zou betekenen: zich door dagelijkse oefeningen de goede gewoonten van gemeenschappelijk overleven eigen maken." (468)

Maieutiek 2020-voorjaar -9

11

Er zijn geen andere regels

We zouden graag duidelijke handelingsaanwijzingen hebben, maar beroep op de feiten geeft geen garantie voor de toekomst. De toekomst zal juist het onmogelijke en het meest onwaarschijnlijke waar gaat maken.

Dat stellen we niet omdat we geloven in wonderen, maar omdat de feiten uit het verleden laten zien dat wat ooit het meest wonderlijk was nu doodgewoon is geworden.

Maieutiek 2020-voorjaar -9

12